

* نام کتاب: مهاجرت شهروندی

* مؤلف / مترجم: استفان کاستلز و ... / فرامرز تقی‌لو

* ناشر: پژوهشگاه مطالعات راهبردی

* نوبت و محل چاپ: تهران، اول

* سال نشر: ۱۳۸۲

۴- مهاجرت شهروندی

کتاب مهاجرت شهروندی جزء منابع فرعی درس مهاجرت در رشته جمعیت‌شناسی جامعه‌شناسی شهری محسوب می‌شود.

الف) بررسی شکلی

با اینکه به لحاظ ماهیت «نظری» مباحث کتاب، اثر حاضر یک متن نسبتاً دشوار و قابل تأمل است. اما در حقیقت، مترجم محترم به خوبی توانسته است از عهده ترجمه آن برآید.

عنوان روی جلد کتاب با عنوان کتاب در صفحه اول متفاوت است. به نظر می‌رسد عنوان روی جلد صحیح است زیرا هم با عنوان انگلیسی مطابقت دارد و هم با محتوای کتاب همخوان است. برخی از اشتباهات تایپی اصلاح نشده است کتاب علاوه بر اصلاح این اشتباهات به ویرایشی ادبی نیز نیاز دارد. از نظر رسم‌الخط نیز به عنوان مثال: هیچ کجا همزه الف گذاشته نشده است (تأیید، تأمل

و ...) در صفحه ۳۷ در یک جمله دوبار «قرار گرفته» تکرار شده و در صفحه ۱۰۹ مترادف زمانی افعال مراعات نشده است. اثر فاقد فهرست اعلام و موضوعی، فهرست منابع و کتاب‌شناسی است.

ب) بررسی محتوایی

در بسیاری از موارد اصلاح‌های تخصصی به شیوه مطلوبی معادل‌سازی شده‌اند ولی در برخی موارد معادل‌های به‌کار گرفته شده زیاد مرسوم نیست. برای مثال، معادل مصطلح واژه empowerment در زبان فارسی «توانمندسازی» است و اصطلاح «قدرت بخشی» مرسوم نیست. یا برای واژه defacto معادل «واقعی» مناسب‌تر است تا «عملی» (ص ۵۹) همچنین واژه personhood «شخصیت» نیست چرا که این واژه برای personality برگزیده شده است (ص ۷۴).

مفاهیم مطرح شده در فهرست مطالب نظیر: بحران شهروندی، نظریه‌های شهروندی، شهروند شدن، شهروند بودن و پایان تعلق ملی به عنوان فصول پنجگانه و عناوین فرعی هر کدام از فصل‌ها در طول مباحث کتاب به خوبی و روشنی و با دقت مطرح و مورد بررسی قرار گرفته‌اند. با توجه به منابع مورد مراجعه، اثر نسبت به سال انتشار کاملاً روز آمد و جدید است.

از منابع (چه کلاسیک و چه جدید) برای تبیین موضوعات مورد بحث استفاده شده است و مؤلف‌ها در استنادها و ارجاع‌ها دقت لازم را نموده‌اند. اصول ترجمه رعایت شده است، برای توضیح مطالب و آماده‌سازی خواننده، برای ورود به مطلب، مقدمه‌ای نوشته است. پاورقی برای ذکر معادل واژگان فارسی در زبان انگلیسی و شیوه نگارش اساسی خارجی آمده است و در پایان کتاب یادداشت‌هایی برای پی‌نوشت برخی مطالب آورده شده است.

این اثر یکی از مسائل مهم معاصر و مبتلا به کشورهای جهان، اعم از توسعه یافته یا در حال توسعه را مورد بحث قرار می‌دهد. مطالب کتاب بیشتر به بحث حقوق شهروندی پرداخته و نقش مهاجرت در آن بسیار کم‌رنگ است. هرچند که این اثر منبع اصلی هیچ درسی نیست لیکن خواندن آن به عنوان منبعی فرعی به دانشجویان و علاقه‌مندان توصیه می‌شود.